

Dragi članovi HPKZ-a, čitatelji i suradnici *Napretka*,

dok smo još uvijek pod dojmom i utjecajem, sada već posljedica suvremenih pandemijskih okolnosti, ovoga ili onoga virusa, u ovome broju autori nekoliko članka sagledavaju te posljedice pa istražuju i sugeriraju načine na koje možemo naučiti iz onoga što nas je zadesilo i iskoristiti to za poboljšanje odgojno-obrazovnog sustava i truditi se za dobrobit učenika, učitelja i svih drugih zainteresiranih za napredak. I za Napredak.

Ako vas zanima kako usmjeravanje pažnje na potencijale koje osoba ima u sebi te poticanje na uočavanje razloga za zahvalnost, smislenost situacija koje su se već dogodile ili se upravo događaju kao i na to što bi se još moglo popraviti, utječe na doživljaj poboljšanja profesionalnog identiteta kod učitelja, doživljaj povećanja smisla i zadovoljstva poslom i doživljaj povećanja smisla i zadovoljstva životom, pročitajte članak **Cvijete Pahljine** i **Dubravke Miljković**.

Nikola Pastuović razmatra aktualni problem znanosti o odgoju i obrazovanju u Hrvatskoj, a to je multidisciplinarni i interdisciplinarni pristup istraživanju obrazovnih problema i znanosti koje ih istražuju s posebnim osvrtom na andragogiju kao disciplinu o obrazovanju odraslih. Znanstveno argumentira potrebu interdisciplinarnog pristupa istraživanju odgojno-obrazovnih fenomena, pri čemu su podjednako važne i „ravnopravne“ sve discipline koje ih istražuju te ističe da među njima, u znanstvenom smislu, ne postoji hijerarhija po važnosti, nego sistematiziranje po pristupu.

Josip Šijaković i **Irena Miljković Krečar** ispitali su kako redoviti i izvanredni studenti Sveučilišta VERN⁷ percipiraju sličnosti i razlike te prednosti i nedostatke nastave na daljinu, koja je bila izvedena tijekom pandemije koronavirusa, u odnosu na kontaktnu nastavu. Istraživanje je relevantno jer, iako već polako popušta utjecaj navedenoga virusa i čini se da vrebaju novi, usavršavanje *online* nastave ostaje aktualno pitanje jer bi nas, po svemu sudeći, takva nastava mogla pratiti u budućnosti – u većoj ili manjoj mjeri.

Ponekad nas vrijeme pregazi, ponekad smo izgubljeni u vremenu (ili u prijevodu), ali kako stvari stoje, vrijeme nezaustavljivo i brzo prolazi, a nama ostaje suočiti

se sa svime što nam novo vrijeme donosi. **Ljiljana Banek, Ivana Torjanac Matas** i **Ivana Milić** istražile su kako učenicima s umjerenim intelektualnim i višestrukim teškoćama može pomoći edukativno-didaktičko sredstvo *Vremenski krug* u poimanju cikličke izmjene vremena te u usvajanju vremenskih pojmova i orijentaciji u vremenu.

Vlatka Ivić i Lidija Blagojević istražile su iskustvo u upotrebi elektroničkih uređaja u slobodno vrijeme i na nastavi na daljinu studenata Filozofskoga fakulteta u Osijeku i osječkih gimnazijalaca prije i tijekom pandemije. Njihovo istraživanje pokazuje da su studenti koristili različite sustave za upravljanje učenjem i prije pandemije dok je vrlo malo učenika s tim bilo i prije upoznato. Što je upotreba IKT-a omogućila i u čemu je pridonijela, pročitajte u njihovu članku.

Andriana Marušić i Tonća Jukić u svome radu ističu potrebu očuvanja kulturne baštine kao temeljne vrijednosti u odgoju i obrazovanju. Navode da je važno strateški razmišljati o baštini i njome upravljati unutar paradigme aktivnoga pristupa. Autorice istražuju kako tome pristupiti još u vrtičkoj dobi i koju dodanu odgojnu vrijednost ostvaruju djeca uključena u tradicijske igre.

Anita Penić Jurković i Suzana Kovačić tvrde da je poticanje i razvoj socio-emocionalnih kompetencija i dobrobiti predškolske djece jedan od najvažnijih zadataka predškolskih ustanova, ali i primarnih skrbnika koji imaju najveći utjecaj na djecu. Pročitajte što su istražile o tome kako su neki aspekti roditeljskog ponašanja (podrška, iskazivanje topline, podupiranje autonomije, discipliniranje...) povezani s dobrobiti djece, ali i kako je na rezultate istraživanja možda mogla utjecati želja za davanjem socijalno prihvatljivih odgovora.

Katarina Vanek, Andrej Maras i Bruno Matijašević istražuju kako osnovnoškolski učitelji percipiraju proces vrednovanja u nastavi na daljinu, koji je ujedno bio jedan od najvećih izazova u odgojno-obrazovnom procesu tijekom pandemije. Ispitali su kako su se snašli i koje su pristupe primijenili, na koje su poteškoće naišli te postavljaju pitanje o svrhovitosti i relevantnosti e-vrednovanja.

Irena Labak sugerira da način poučavanja koji zahtijeva od učenika primjenu metakognitivnog znanja i vještina ponajprije zahtijeva od učitelja da svoj vrlo složen kompetencijski profil samoregulirano upotpunjavaju te da „budu metakognitivni“ u svom cjeloživotnom obrazovanju. Jednostavno rečeno, samo kompetentan učitelj može razviti kompetentnog učenika.

I tako, na samom kraju, ne manje važno, nego gotovo kao zaključak, uvrstili smo u Napredak rad **Tomislave Vidić** u kojem autorica daje pregled spoznaja i istraživanja iz područja zadovoljstva učenika školom. U zaključku ističe da promicanje dobrobiti učenika treba biti najvažniji zadatak škole jer jedino tako naši učenici mogu odrasti u zdrave i socijalno prilagođene osobe koje doprinose razvoju društva.

Člancima u Napretku želimo potaknuti znanstveno promišljanje i usavršavanje sudionika na svim razinama odgojno-obrazovnog sustava. Želimo potaknuti istraživanja čiji bi rezultati bili poticaj za promjene sustava nabolje. Očekujemo da nam svima čitanje pruži zadovoljstvo, a zadovoljstvo rezultira time da sustavno postajemo sve bolji stručnjaci i sve bolji ljudi po kojima će i društvo postajati sve bolje.

Martina Kolar Billege

